

સ્કૂલ મેં દી જાનેં વાલી તાલીમ કે મુતાલ્લીક ફતવા

ઈફાદાત: હઝરત મુફ્તી અહમદ ખાનપુરી દા.બ.

લીખાન્કર: મવલાના અબ્દુરહીમ અબ્દુરઉફ નાડા (સુરતી)

કોમ્પોઝીંગ: સલીમ ઈસ્માઈલ રાવત

નાશિર: મક્તબા અશરફ, સુરત.

ફતવે કી એહમિયત પર દિલ કી બાત

હમ જોસ મુઆશરહ મૈ રેહતે હૈં ઉસમેં મુસ્લીમ ભી હૈં ઔર ગૈર મુસ્લીમ ભી હૈં હમારે સમાજ કે માલદાર લોગ ઉંચી ઔર આલા તાલીમ કે લિયે અપને બચ્ચો કો એસી સ્કૂલ મૈ બેજતે હૈં જહાં શીર્કીયાહ તાલીમ દી જાતી હૈં બચ્ચા ઝાહિરી તાલીમ હાસિલ કરકે બહોત સારી ડીગ્રીયા ભી હાસિલ કર લેતા હે મગર અંદરૂની એતેબાર સે ઈમાન કી દૌલાત સે કમઝોર હોતા જાતા હે અખીર મે નોબત યહાં તક આજાતી હે વોહ ઉલમા ઔર મશાઈખ સે દુર રેહના પસંદ કરતા હેઈ લીહાઝા માં બાપ કી ઝીમ્મેદારી હે કે વોહ અપને બચ્ચો કી તાલીમ પર નઝર રખ્ખે કહી અકાઇદ કા બીગાડ લેકર તો નહી આયા અલ્લાહ જઝાએ ખેર દે હમ સબ કે મુહસિન વા મુરબ્બી હઝરત અકદસ મુફ્તી અહમદ ખાનપુરી દા.બ. કો હઝરત અકદસ ક ઇસી સીલસીલે કા એક ફતવા મહમુદુલ ફતવા જિલ્દ ૪ સફા ૩૧ સે ૩૬ પર ગુજરાતી મેં મોજુદ હે હમ ઇસ ફતવે કો ખુબ ધીયાન સે પઠહે હમે માલુમ હોજાએગા હમ અપને બચ્ચો કો કૈસી સ્કૂલ મેં પઠહાએ ઔર કૈસી સ્કૂલ મેં ન પઠહાએ હમારે લિયે સ્કૂલ કા ઇન્તીખાબ ઇસ ફતવે કી બરકત સે આસન હો ગયા. જબ હઝરત મુફ્તી તાહિર બાકસવાલા દા.બ. ને ઇસ ફતવે કો ગુજરાતી ઝબાન સે ગુજરાતી ઉર્દુ લીપી કરકે શાએ કરને કી ઈજાઝત ચાહી તો હઝરત વાલાને બાખુશી દુઆઓ કે સાથ ઈજાઝત અતા ફરમાઇ, અલ્લાહ મખ્દુમી વા મુરશીદી કે સાથે કો ખુબ સીહત ઔર આફીયત કે સાથ હમ સબ પર બાકી રખ્ખે. આમીન.

ફક્ત તાલીબે દુઆ

અ. રહીમ અ. રઉફ નાડા.

જિન સ્કૂલોં મે શિક્કવાલે તરાને યા અશઆર કહે જાતે હોં તો ઉન્મે
બચ્ચોં કો ભેજના કેસા હે?

સવાલ

યહાં સેન્ટ આનોલ્ડસ નામ કી એક મિશનરી સ્કૂલ હે પ્રાયમરી
ઑર સેકન્ડરી સ્કૂલ ગુજરાતી ઑર ઈંગ્લીશ મેડીયમ મે ચલ્તી
હે યહાં કે તમામ મુસલમાન ઈસ સ્કૂલ મે અપને બચ્ચોં કો
પરને કે લિયે ભેજતે હે ઈસ લિયે કે ઈસ સ્કૂલ કી તાલીમ બહુત
હી ઉમ્દા હે ઈસ સ્કૂલ મે બહુત સારે તરાને ઑર પ્રાથના કે
અલ્ફાઝ કહે જાતે હે જિન્મે સાફ ઈસાઈય્યત ટપકતી હે તરાનો
મેં બોલા જાતા હે કે ઈસા ખુદા હે સંત ઓનાલ્ડ યે હમારી
પનાહ ગાહ ઑર હમારા દાતા હે જેસી ખુલ્લમ ખુલ્લા ઑર
સાફ તૌર પર ઈસાઈય્યત કી તાલીમ દેતી કળીયાં કહી જાતી
હે બાઝ વાલિયોં કા કેહના એસા હે કે ઈસ સ્કૂલ મે બચ્ચોં કો
બહુત હી ઉમ્દા તાલીમ દી જાતી હે જો તાલીમ દૂસરી જગ્હોં
પર નહી દી જાતી ઈસ વજહ સે હમ લોગ ઈસી સ્કૂલ મે બચ્ચોં
કો ભેજતે હે ઑર વો લોગ એસા કેહતે હે કે ઈસ સ્કૂલ મે
તરાનો મેં ઈસાઈય્યત કે અલ્ફાઝ બોલે જાતે હે ઑર કુછ વકત
ઉસ્કી તાલીમ ભી દી જાતી હે લેકીન હમ લોગ અપને બચ્ચોં
કી ઘરપર તરબીય્યત કરતે હે ઑર ઘર મે બચ્ચોં કોં ઉન્કી યે
તાલીમ બાતિલ ઑર જૂઠી હોના સમજાતે હે તો ઈસ વજહ સે
અગર હમારે બચ્ચે ઈસ સ્કૂલ મે તાલીમ લે તો કયા કોઈ હર્ઝ
હે? ઑર કયા ઉન્કા ઈસ તરહ કરના સહીહ હે ઈસ તરહ સે
બચ્ચોં કો સ્કૂલોં મેં ભેજ કર પળાણ ઈસ્લામ કી નઝર મે કેસા
હે? જાઈઝ હે કે નહી? ઈસ સ્કૂલ મે સ્ટુડન્ટ કો ટાઈ પહેનના
લાઝિમ હે.

જવાબ: હામિદં — વ — મુસલ્લિયં — વ — મુસ્લિમા

કુર્આન મે અલ્લાહ કા ઈરશાદ હૈ કે એ ઈમાન વાલો તુમ યહૂદીયોં ઓર નસ્રાનીયોં કો અપના દોસ્ત મત બનાઓ વો લોગ એક દૂસરે કે આપસ મેં દોસ્ત હૈં ઓર જો આદમી આપ મેં સે ઉન્કે સાથ દોસ્તી કરેગા તો બેશક વો ઉન્હી મેં સે હોગા બેશક અલ્લાહ ઈસ બાત કી ખબર ઉન લોગોં કો નહી દેતા જો ઝાલિમ હૈં. હવાલા—સૂરે માઈદા ૫૧.

ઔર દૂસરી એક જગાહ ઈરશાદ હૈં કે એ ઈમાન વાલો અપને લોગોં કે અલાવા દૂસરે મઝહબ વાલોં મેં સે કિસી કે સાથ ખાસ તઅલ્લુક મત બનાવો કયૂં કે વો તુમકો નુકસાન દેને મેં કોઈ કસર નહી છોળેગે ઔર દિલ સે ભી આપકે દીન ઔર દુન્યા કા નુકસાન હોને કી તમન્ના રખતે હૈં ઉન્કે દિલોં મેં તુમ્હારે લિયે ઈત્ના બુગ્ઝ ઔર દુશ્મની ભરી હૂઈ હૈં કે વાકિઅતન બહુત સી મરતબા ઉન્કે મુંહોં સે અચાનક બાતોં કે દરમિયાન હી મેં દુશ્મની ટપક જાતી હૈં ઔર જો ભી ઉન્કે દિલોં મેં છુપી હૂવી હૈં વો ઈસ્સે ભી ઝયાદા હે ઔર હમ ઉન્કી દુશ્મની કી નિશાનીયાં આપકો બતલા ચૂકે હૈં અગર આપ અકલ રખતે હૈં તો ઈન નિશાનીયોં સે પેહચાન લો સુનો તુમ ઉન્કે સાથ મુહબ્બત કા ખરતાવ કરતે હો ઔર વો તુમ્હારે સાથ મુહબ્બત નહી રખતે. હવાલા—સૂરે ઈમરાન ૧૧૮, ૧૧૯.

ઉપર ઝિકર કી હૂઈ આયત કી તફસીર મેં હઝરત મુફ્તી મુહમ્મદ શફીઅ સાહબરહ લિખતે હૈં કે ઈસ્લામને અપની રહમત કે સાયે મેં જહાં મુસલમાનો કો ગૈર મુસ્લિમોં કે સાથ હમદદી ખૈર ખ્વાહી ઈન્સાનિયત ઔર નફા પહુંચાને કી ખાસ તાકીદ ફરમાયી ઔર પ્યારે આકા સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ ને અલ્લાહ કે તમામ અહકામ કો અમલી તૌર પર કરકે દિખલા દિયા ઔર ઉસ્કો રિવાજ દિયા વહીં પર ખાસ

હિકમત કે મુતાબિક અપની ઈસ્લામી તંઝીમો ઓર મખસૂસ શઆઈરપેહચાન, નિશનીયોં કી હિફાઝત કે લિયે અહકામ ભી દિયે કે ઈસ્લામી કાનૂન કા ઈન્કાર કરનેવાલોં ઓર બગાવત કરને વાલોં કે સાથ તઅલ્લુકાત બનાને કે લિયે એક ખાસ લાઈન—બોર્ડર સે આગે બળણે કી ઈજાઝત નહી દે સકતા વો ઈસ લિયે કે ઉસ્મે અફરાદ ઓર મઝહબ દોનો કે લિયે નુકસાન કા ખતરા હે યે એક સહીહ ઓર અકલમંદાના હુકમ હે જિસ્કે ઝરીયે ફદ્દ ઓર મિલ્લત દોનો કી હિફાઝત હોતી હે. મઆરિફુલ કુર્આન ૨/૧૫૮.

અલ્લાહ કે ઈન અહકામ પર હમારે અસ્લાફને બહુત હી સખ્તી કે સાથ અમલ કિયા હે હઝરત ઉમરરદી સે કહા ગયા કે હમારે યહાં એક ગૈર મુસ્લિમ લળકા બહુત અચ્છા લિખને વાલા હે આપ ઉસ્કો અપને પાસ હિસાબ લિખને કે લિયે રખ લીજિયે તો અચ્છા રહેગા હઝરત ઉમરરદી ને જવાબ દિયા કે અગર મેં એસા કરું તો મુસલમાનો કો છોળ કર ગૈરોં કે સાથ તઅલ્લુક બનાને વાલા કેહલાઉન્ગા જો અલ્લાહ કે અહકામ કે ખિલાફ હે. મઆરિફુલ કુર્આન ૨/૧૫૮.

ધીરે ધીરે મુસલમાન કૌમ ને અલ્લાહ કે અહકામ મે બહુત હી લાપરવાહી દિખલાઈ જિસ્કે બહુત હી ખતરનાક નતીજે મુસલમાન કૌમ ભુગત રહી હેં છોટે ઓર બળે બચ્ચોં કો તાલીમ ઓર તરબિયત દેના માં બાપ કા ફરીજા હે ઉન્કા દિલ ઓર દિમાગ હર ચીઝ કો કબૂલ કરને કે લિયે તય્યાર હોતા હે જિસ્કી વજહ સે તાલીમ ઓર તરબિયત મે બહુત ફિકર ઓર તવજજુહ દેના ઝરૂરી હે મુસલમાનો મે જો લોગ બુરાઈયોં મે ફસે હૂએ હેં ઉન્સે બચ્ચોં કો દૂર રખને કી શરીઅત ને તાકીદ ફરમાઈ હે યહાં તક કે માં બદકાર હો ઓર ઉસ્કે બુરે અખ્લાક કી વજહ સે બચ્ચે પર ઉસ્કા અસર હોને કા ખતરા હો તો એસી

હાલત મે બચ્ચે કો ઉસ માં કે પાસ રખને કી શરીઅત ઈજાઝત નહી દેતી હાલાંકે ઉસ્કે અકાઈદ સહીહ હૈ ફકત અમલ કી કમઝોરી હૈ તો ફિર જિન લોગોં કે અકાઈદ ભી દુરૂસ્ત નહી બલ્કે જિન્કી ઝિંદગી કા વાહિદ મકસદ ઈસ્લામ ઓર મુસલમાનો કો નુકસાન પહુંચાના બના રખ્ખા હૈ ઓર અપને ઉસ મકસદ મે કામયાબી હાસિલ કરને કે લિયે તરહ તરહ કે તરીકે ઈખ્તિયાર કરતે હૈ જિસ્મે સે એક મિશન સ્કૂલ હૈ ઓર સ્કૂલ કા નામ હી બતલાતા હૈ કે ઉસ્કા મકસદ સિર્ફ ઓર સિર્ફ ઈસાઈય્યત કી તબ્લીગ ઓર ફેલાવ હૈ એસી સ્કૂલોં મે અપને માસૂમ બચ્ચો કો તાલીમ હાસિલ કરને કે લિયે ભેજને કા મતલબ હી પહી હૈ કે ઉન્કો ઈસ્લામ ઓર ઈસ્લામી તાલીમાત સે દૂર કર દિયા જાએ કુદરતી બાત હૈ કે ઉસ્તાદ કે મુહબ્બત ભરે એહસાસ ઓર ઉન્કે બયાલાત બચ્ચો કે દિલો પર ભરપૂર અસર ડાલતે હૈ જિન ઈસાઈય્યોં ને કુઆન કી તફસીર યા હદીષ કી શરહ લિખ્ખી વો તહરીર ઉ એહસાસ ઝહનિયત સે ખાલી નહી થી બલ્કે જો લુગાત યાની ડિક્શનરીયાં લિખ્ખી ઉસ્મે ઉન્કે એહસાસાત મૌજૂદ હૈ બળે ઓર અકલમંદ ઈન્સાન કે લિયે મુહબ્બત ભરે એહસાસોં સે બચના બહુત હી મુશ્કિલ હોતા હૈ તો ફિર છોટે બચ્ચો કી કયા હેસિયત. સ્કૂલ મેં ગાએ જાને વાલે તરાને જિસ્કી કાપી આપને ભેજી હૈ ઉસ્મે બહુત સે તરાનો મે કુછ તો ખુલ્લમ ખુલ્લા શિર્ક સે ભરપૂર હૈ એસે તરાનો કો ગાને સે આદમી ઈમાન સે નિકલ જાતા હૈ ઓર ઉસ મે ઈસાઈ અકાઈદ કા પૂરે પૂરી છાપ શામિલ હૈ એસી સ્કૂલોં મે બચ્ચો કો ભેજના નાજાઈઝ ઓર હરામ હૈ. જિન વાલિયોંને દલીલ કી હૈ કે ઈસ સ્કૂલ કી તાલીમ ઉમ્દા ઓર અચ્છી હૈ ઈસ લિયે હમારે બચ્ચોં કો ભેજતે હૈ ઓર વહાં બચ્ચો પર ઈસ્લામ કે ખિલાફ જો મેહનત હો રહી હૈ ઘર પે આને કે બાદ હમ લોગ

ઉસ્કી ઈસ્લાહ કરતે હૈં ઉન્કી યે દલીલ બિલ્કુલ બેકાર ઓર બેવકુફી હૈ બદન મે હોને વાલે ઝખમ કો સહી કરને કે લિયે દવા કિસી કે પાસ હો યા ફિર પટ્ટી બાંધને કા સામાન મૌજૂદ હો ઉસ્કા મતલબ યે નહી હોતા કે કોઈ ઈન્સાન જાન બુજ કર ખુદકો ઝખ્મી કરકે ઉસ્કા ઈલાજ કરે યે સબ સિર્ફ ઓર સિર્ફ દુનિયા કી મુહબ્બત કી તરજીહ બરતરી – અગ્નિમતા કી વજહ સે હૈ અલ્લાહ કા પાક ઈરશાદ હૈ. બલ્કે હકીકત વો હૈ કે તુમ દુનિયા કી ઝિંદગી કો તરજીહ દેતે હો હાલાંકે આખિરત તુમ્હારે લિયે બેહતર ઓર હમેશા બાકી રેહને વાલી હૈ. હવાલા—સૂરે આલા.

જિન લોગોંને ઉપર ઝિક્ર કી હૂઈ સ્કૂલ મેં અપને બચ્ચોં કો દાખિલ કિયા હૈ ઉન્કે લિયે ઝરૂરી હૈ કે વો લોગ સ્કૂલ કે મુન્તઝિમીન હઝરાત સે મિલે ઓર ઐસે તરાનો ઓર અશઆર કો ફૌરન બંદ કરાવે ઓર અગર વો લોગ ઈસ બાત પર તય્યાર નહી હૈ તો ફિર આપ લોગ અપને બચ્ચોં કો ફૌરન વહાં સે હટા લિજિએ. ફકત અલ્લાહ હી ઝિયાદા જાન ને વાલા હૈ.

હઝરત અકદસ મુફ્તી અહમદ ખાનપુરી દા. બા. મહમુદુલ ફતાવા ગુજરાતી ૪ / ૩૧સે૩૬ કા અનુવાદ કિયા હૈ.

